THEATER PEERISCOOP

door Johan Boonekamp – Interim Directeur-Bestuurder

DEEL I — BELEID, HISTORIE EN VERANTWOORDELIJKHEID

Geachte raadsleden,

Mijn naam is **Johan Boonekamp**, interim directeur-bestuurder van Theater Peeriscoop.
Ik trad aan in een periode van noodzakelijke reorganisatie, herstel van governance en professionalisering van onze bedrijfsvoering. Dat proces is nu succesvol doorlopen.

Peeriscoop bestaat dit jaar **27 jaar**, en is al die tijd een **volledig zelfstandig podium** geweest.
En dat betekent heel concreet:

- **Geen exploitatie-subsidie**
- **Geen gemeentelijke huisvesting**
- **Geen gedeelde backoffice**
- **Geen ondersteuning in techniek, energie of onderhoud**

Alles wat wij doen, financieren wij zelf:

- huur en onderhoud van ons pand
- volledige energie- en verzekeringslasten
- álle theatertechniek (licht, geluid, vervanging, keuringen)
- onderhoud, afschrijving en vervangingsinvesteringen
- administratieve lasten, ICT, ticketingsystemen, website, marketing
- schoonmaak en facilitaire ondersteuning
- álle personeelskosten

Wij zijn in Gorinchem **de enige culturele instelling** die dat doet.

Laat u dat alstublieft even inzinken.

Andere culturele partijen in deze stad hebben structurele ondersteuning:

- gemeentelijke huisvesting
- centrale technische voorzieningen
- backoffice via de gemeente
- onderhoud uit gemeentelijke budgetten
- personeelslasten die (deels) worden gedragen
- indirecte subsidies die niet zichtbaar zijn in hun begroting

Dat creëert een **fundamenteel ongelijk speelveld**, precies waar de **Wet Markt & Overheid** voor waarschuwt en voor gemaakt is.

DE GEMEENTELIJKE OPDRACHT AAN PEERISCOOP

En iets dat u niet mag vergeten:
Peeriscoop verzorgd jarenlang professionele programmering op uitdrukkelijk verzoek van de gemeente.

Dat was niet onze vraag.
Dat was úw vraag.
Vastgelegd in een subsidieregeling.
Een afspraak die jarenlang goed heeft gewerkt.

Maar daarna is die regeling:

1. **aangepast**
2. **verder ingekort**
3. en staat nu **voor de derde keer op rij** onder druk, door een maximalisering van budget

Voor instellingen in een gemeentelijk pand is dat een verschuiving in een spreadsheet.
Voor Peeriscoop — dat ALLES zelf moet dragen — is het een directe bezuiniging die **onmiddellijk leidt tot personele gevolgen**.

40% VAN ONS TEAM STAAT IN HET DOELGROEPENREGISTER

En dat raakt aan iets wat voor mij persoonlijk zwaar weegt.

Ruim 40% van onze medewerkers staat in het doelgroepenregister.
Het gaat om mensen die elders moeilijk aan het werk komen. Bij ons hebben zij een plek, ritme, trots en betekenis.

Toen ik begon, lagen hun arbeidsplaatsen wankel door jaren van onzekerheid. Maar we hebben één duidelijke, principiële keuze gemaakt:

Iedereen blijft. Niemand verliest zijn baan.

Dat is een keuze in het hart van de samenleving. Maar wél een keuze die volledig wordt beïnvloed door hoe ú de subsidieregeling nu verder vormgeeft. Een **derde bezuiniging** kunnen wij simpelweg niet opvangen zonder dat deze groep de dupe wordt.

Dat is de realiteit.
En daarmee is dit geen beleidsdiscussie.
Dit is een **menselijke discussie**.

BAC 2025–2028: WAAROM BELEID EN PRAKTIJK UIT ELKAAR LOPEN

De gemeente investeert miljoenen in een Cultuurhuis met als uitgangspunt: **amateurkunst**. Maar in uw eigen cultuurbeleid komt amateurkunst **nauwelijks voor als kerntaak**.
Niet als uitgangspunt.
Niet als doel.
Niet als prioriteit.

Dit staat haaks op de landelijke koers:

- OCW,
- het IPO, en
- de VNG

schrijven in de **Bestuurlijke Afspraken Cultuurbeoefening (BAC 2025–2028)** expliciet dat amateurkunst moet worden **geborgd in lokaal beleid**.

Waarom?
Omdat het de grootste culturele groep is in de gemeenschap
En dat is in Gorinchem niet anders:

- **55% van uw inwoners van 6 jaar en ouder doet aan amateurkunst, gemiddeld 8 uur per week**

Het Cultuurhuis is dus gebaseerd op een doelgroep die u **beleidsmatig zeer beperkt hebt vastgelegd**.

En daarom stel ik u deze vraag, die in mijn ogen de kern raakt:

> **Waarom verankert u niet in uw cultuurbeleid wat u in steen bouwt?**
> **Waar is de beleidsmatige borging die uw vastgoedinvestering rechtvaardigt?**

DEEL II — HET CULTUURHUIS: FUNCTIES DIE ALLANG BESTAAN

Laat ik nu iets zeggen wat misschien ongemakkelijk is, maar waar ik eerlijk over moet zijn.

Veel van de functies die het Cultuurhuis als nieuwe ambities presenteert, worden al jaren — volledig zelfstandig — door Peeriscoop uitgevoerd.

- Amateurkunst (tientallen gezelschappen per jaar)
- Producties met mensen met beperkingen en zorgvragen (sociaal domein)
- Onderwijs, scholen, jonge makers
- Talentontwikkeling
- Toegankelijke programmering voor de stad
- Verbinding met welzijn en participatie

Wat u ons kunt verwijten: we hebben het onvoldoende zichtbaar gemaakt.
Dat erkennen we.

Maar feitelijk gezien bestaat een groot deel van het Cultuurhuis-concept al — bij Peeriscoop — zonder subsidie, zonder gemeentelijke rugdekking en zonder publiek vangnet.

En nu dreigt u een voorziening neer te zetten die dezelfde functies gaat uitvoeren onder condities die voor ons onbereikbaar zijn.

Dat is geen uitbreiding van het culturele veld. Dat is **verdringing**.

SIGNALEN VAN HET BEDRIJFSLEVEN (8 JULI)

Op **8 juli** ontvingen wij onze bedrijfssponsoren — vele Gorinchemse ondernemingen.
Velen van u waren daarbij.

Hun conclusies waren glashelder:

1. “Wij investeren méér in Peeriscoop dan de gemeente.”
Dat is voor ons pijnlijk.
Maar voor u eigenlijk nog pijnlijker.

2. “Moeten wij onze steun straks verplaatsen naar het Cultuurhuis?”
“Is dat werkelijk wat de gemeente van ons verwacht?”

Raadsleden:
dit is het geluid van uw ondernemers.
Van de stad die u vertegenwoordigt.
Van de partijen die u straks wél nodig hebt om het Cultuurhuis te financieren.

Als het bedrijfsleven al ziet dat de gemeente zijn eigen culturele ecosysteem ondermijnt, dan is dat een alarmbel.

AFSLUITING – UW MOMENT OM IN TE GRIJPEN

Peeriscoop vraagt niet om miljoenen. We vragen om iets veel fundamentelers:

- **Een eerlijk speelveld**
- **Een stabiel financieel kader**
- **Beleid dat aansluit bij uw eigen verplichtingen, zoals de Wet Markt & Overheid**
- **Borging van amateurkunst in uw cultuurbeleid**
- **Erkenning van de functies die wij als peeriscoop al vervullen**
- **Bescherming van 40% medewerkers met een kwetsbare arbeidspositie**

De gemeente staat op een kruispunt.

U kunt kiezen voor beleid dat aansluit bij uw vastgoed-ambities. Of voor beleid dat een zelfstandig theater met grote sociale impact langzaam uit de markt drukt.

Wij hebben onze verantwoordelijkheid genomen.
Wij hebben onze mensen beschermd.
Wij hebben onze deuren opengezet voor amateurkunst, jonge makers, ondernemers en de stad.

Nu is het aan u om te voorkomen dat uw eigen beleid het fundament onder ons podium wegslaat.

Dit is het moment om in te grijpen.
Niet volgend jaar.
Niet na de bouw.
Maar nu. Schuif de aardappel niet door!

Dank u wel.